

ژنبورداری شهری

دکتر محمد عراقی

پیمان عراقی

نشر آثرکلیک

www.ketab.ir

عراقی، محمد، ۱۳۲۵ -	سرشناسه
زنبورداری شهری / محمد عراقی، پیمان عراقی	عنوان و نام پدیدآور
زنجان: آذرکلک، ۱۳۹۶.	مشخصات نشر
۱۸۶ ص.: مصور، جدول: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.	مشخصات ظاهری
۹۷۸۶۰۰۶۳۵۹۶۵۶	شابک
فیبا	وضعیت فهرست‌نویسی
زنبورداری	موضوع
Bee culture	موضوع
عراقی، پیمان، ۱۳۵۴ -	شناسه‌ی افزوده
SF۵۲۳/ع۴:۹ ۱۳۹۶	رده‌بندی کنگره
۶۳۸/۱	رده‌بندی دیویی
۵۰۰۲۳۰۷	شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی

نمبر آزرکک

نام کتاب	: زنبورداری شهری
نوشته	: دکتر محمد عراقی، پیمان عراقی
ویراستاری ادبی	: کاظم کلانتری
ویراستاری علمی	: علی شیرزادی
صفحه‌آرایی	: لیلا احدی
طرح جلد	: آرش جهانی
سال انتشار	: ۱۳۹۶
نوبت انتشار	: اول
شمارگان	: ۱۰۰۰
قیمت	: ۱۴۸۰۰ تومان
ناشر	: آزرکک
نشانی	: زنجان، آزادگان، ساختمان اداری-تجاری سهند، طبقه‌ی ششم، واحد ۶۰۳
نشانی الکترونیکی	: www.azarkelk.com
تلفن	: ۰۲۴۳۳۴۱۱۵۸۳
نمابر	: ۰۲۴۳۳۴۱۱۵۸۴

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ است.

پیشگفتار

کشورهای بسیار اندکی در جهان مستعد پرورش زنبور عسل هستند. خوشبختانه کشور عزیزان یکی از سه کشور مستعد جهان برای پرورش زنبور عسل محسوب می‌شود. به الیانه زنبورداران جهان با بیش از ده میلیون کندو این حشره‌های مفید پرورش می‌دهند. ایران نیز از نظر تعداد کندو جزو ۱۰ کشور نخست دنیا به شمار می‌آید. آشنایی مردم ایران زمین با مهم‌ترین محصول زنبور، یعنی عسل، به دال‌ها پس برمی‌گردد. مردم هر غذای گوارا و مطبوعی را به عسل تشبیه می‌کنند. با توجه به جایگاه این محصول در میان مردم ایران و علاقه‌ی وافر آنان به عسل‌های کهربایی خوش طعم و برآمده از نباتات دارویی، ضرورت دارد برخی اصول دلال‌های پرورش زنبور عسل برای مردم تشریح شود تا امکان بهره‌مندی از استعدادهای ویژه‌ی این مرزوبوم بیش‌ازپیش فراهم گردد. نکته‌ی مهم دیگر اینکه مردم کمتر با زنبور عسل آشنا هستند و از این حشره هراس دارند، این در حالی است که زنبور عسل از بره آرام‌تر و از گاو مفیدتر است. زنبور عسل با طبیعت و دل‌های معمار سروکار دارد و هیچ آسیبی به انسان نمی‌رساند. تمامی تولیدات زنبور عسل را بنید و خوشایند است، حتی نیش زنبور عسل درمان بسیاری از بیماری‌های صعب‌العلاج مثل آرتریت (درد مفاصل)، سرطان، MS و غیره است.

کتاب حاضر به زنبور عسل، نحوه‌ی پرورش آن، محصولات مفید حاصل از آن و کنترل بیماری‌ها و آفات این حشره‌ی گرده‌افشان پرداخته است. تلاش نگارندگان در این نوشتار بر این بوده تا بیش از صدسال تجربه‌ی خانوادگی

خود را در زمینه‌ی پرورش زنبور عسل و تولید عسل در محیط شهری به شکلی مختصر و مفید بیان کنند.

اثر حاضر حاصل یک تلاش گروهی است، بنابراین نگارندگان وظیفه‌ی خود می‌دانند از تک‌تک افرادی که در به‌ثمرنشانیدن این نوشتار سهیم بوده‌اند، به‌ویژه ناشر محترم و استاد گرامی جناب آقای دکتر کلانتری و همکاران پرتلاش آنان در انتشارات آذر کلک، کمال تشکر و امتنان را داشته باشند. در ایر میان بیش از همه قدردان زحمات آقایان کاظم کلانتری و علی شیرزادی هستیم که زحمت ویراستاری ادبی و علمی کتاب را برعهده داشته‌اند. همچنین از زحمات سرکار خانم لیلا احدی (صفحه‌آرا) جناب آقای آرش جهانی (طراح جلد) و سایر خادمان کمتر سمیه قزلباش (ناظر نشر) قدردانی می‌شود. از آنجاکه غالب این کتاب بسیار ساده بیان شده است، خواندن آن به همه‌ی زنبورداران رحمت‌کش توصیه می‌شود. همچنین از مربیان و متخصصین محترم رشته زنبورداری تقاضا داریم اشتباهات و نارسایی‌های کتاب را تذکر دهند تا در چاپ‌های بعدی کتاب اصلاح شوند.

دکتر محمد عراقی

پیمان عراقی

زمستان ۱۳۹۶

فہرست

[illegible]

۲. ۸. زنبورهای نر ۳۵

فصل سوم: ملکه ۳۹

۳. ۱. تخم‌گذاری ملکه ۴۳

۳. ۲. بکرزایی ۴۳

۳. ۳. دیدن ملکه ۴۴

۳. ۴. گرفتن ملکه و انجام عملیات روی آن ۴۴

۳. ۵. وا کردن ملکه‌ی تازه به کندو ۴۵

۳. ۶. نقش ملکه در کلنی ۴۷

۳. ۷. بچه‌های غیبی زنبورهای غسل ۴۸

۳. ۸. بچه‌های مصرعی ۵۱

فصل چهارم: مازم زنبور آبی ۵۳

۴. ۱. لوازم ۵۳

۴. ۱. ۱. کندو ۵۳

۴. ۱. ۲. کلاه زنبورداری ۵۵

۴. ۱. ۳. دودی یا دودکن ۵۵

۴. ۱. ۴. آچار یا اهرم کندو ۵۷

۴. ۱. ۵. برس ۵۷

۴. ۱. ۶. لباس کار ۵۷

۴. ۱. ۷. دستکش ۵۸

۴. ۱. ۸. دستگاه استخراج غسل یا اکستراکتور ۵۸

۴. ۱. ۹. پایه‌ی مومی ۵۹

۴. ۱. ۱۰. ظروف تغذیه‌ی زنبورعسل ۵۹

۴. ۱. ۱۱. موم‌دوز ۵۹

۴. ۱. ۱۲. موم‌ریز ۶۰

۴. ۱. ۱۳. تخته‌ی موم‌کش ۶۰

۴. ۱. ۱۴. قفس ملکه ۶۰

۴. ۱. ۱۵. محبس ملکه ۶۰

۶۰	۴. ۱. ۱۶. دستگاه جدا کردن ملکه.....
۶۱	۴. ۲. نیازها.....
۶۱	۴. ۲. ۱. تغذیه‌ی زنبورها.....
۶۳	۴. ۲. ۲. گردوی گل‌ها.....
۶۵	۴. ۲. ۳. آب.....
۶۵	۴. ۳. رفتارها.....
۶۵	۴. ۳. ۱. موم‌بافی.....
۶۶	۴. ۳. ۲. غارت.....
۶۷	۴. ۳. ۳. رقص زنبور.....
۷۰	۴. ۲. عملیات اصلی زنبورداری.....
۷۰	۴. ۴. ۱. زدن کندو.....
۷۲	۴. ۴. طبقه‌بندی.....
۷۳	۴. ۴. ۳. ادغام کندوها.....
۷۵	۴. ۴. ۴. انتقال.....
۷۵	۴. ۴. ۵. قرار دادن پای میوه در قاب.....
۷۷	۴. ۴. ۶. هوای مطلوب زنبورستان و توده‌ای متراکم زمستان.....

فصل پنجم: فرآورده‌های زنبور عسل..... ۸۱

۸۱	۵. ۱. عسل.....
۹۳	۵. ۲. گرده.....
۹۵	۵. ۳. موم.....
۹۸	۵. ۴. برهموم.....
۹۹	۵. ۵. ژله‌ی رویال.....
۱۰۱	۵. ۶. خواص درمانی زهر زنبور عسل.....

فصل ششم: زنبورداری شهری، شهد ناب روستایی، نباتات شهدخیز..... ۱۰۵

۱۰۵	گردهدار ایران.....
۱۰۹	۶. ۱. شهد ناب روستایی.....
۱۱۰	۶. ۲. نباتات شهدخیز و گردهدار ایران.....

فصل هفتم: مشکلات صنعت زنبورداری، بیماری‌ها و انگل‌های مهم

زنبور عسل ۱۲۷

۱. مشکلات صنعت زنبورداری ۱۲۷

۲. بیماری‌های زنبور عسل ۱۳۲

۳. آفات زنبور عسل ۱۳۸

فصل هشتم: بازرسی کلنی‌های زنبور عسل در فصول مختلف ۱۴۷

۱. فصل بهار ۱۴۷

۲. فصل تابستان ۱۴۹

۳. فصل پاییز و زمستان ۱۵۰

فصل نهم: روش زنبور عسل روی بام ۱۵۷

فهرست منابع ۱۶۵